СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 279. Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 30 листопада 1932.

VOL. XL. No. 279. Jersey City, N. J., Wednesday, November 30, 1932. THREE CENTS

СТВЕРДЖУЮТЬ ДАЛЬШЕ ПОЛІПШЕННЯ В РОБОТАХ

ВАШИНГТОН. — Департамент праці подає, що в жовтні роботи поліпшилися майже в усіх стейтах за виїмком нюйорського й міста Ню Йорку. Поліпшення не є велике, але вже та обставина, що від липня йде постійно, хоч звільна, до ліпшого, каже вірити, що вершок економічної кризи вже минув.

ҐРІН ЗА ФОРСУВАННЯ КОРОТШОГО ТИЖНЯ ПРАЦІ.

СІНСІНАТІ. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, виголосив на конвенції Федерації в справі заведення коротшого тижня праці палку і воєнничу промову, якої ще в життю від нього не чули. Він заявив, що коли промисловці добровільно не заведуть шістьгодинного дня і пятьдневного тижня праці, то будуть змушені до цього „силою", себто всіми політичними, економічними й промисловими засобами, якими тільки розпоряджає Федерація.

В резолюції поставлено домагання задержання давної платні, а по можности її підвищення, а заразом і скорочення годин і днів праці.

Та резолюція буде представлена конгресови і президентови Гуверови.

ГОТУЮТЬСЯ ДО „ПОХОДУ ГОЛОДУЮЧИХ".

НЮ ЙОРК. — Комуністи в Ню Йорку збираються зааранжувати новий „похід голодуючих" до Вашингтону. В самім Ню Йорку рахують зібрати яких 800 делеґатів, а всіх до 3,000. Делеґації з Нової Англії і Лонг Айленд уже в дорозі. Протестуючі думають остатись у Вашингтоні три дні й там представити домагання безробітних конгресови, домагаючися обезпечення на випадок безробіття і федеральної допомоги безробітним у додатку до допомоги місцевої.

ПОЛІЦІЯ ГОТОВА ЗДЕРЖАТИ ПОХІД БЕЗРОБІТНИХ.

ВАШИНГТОН. — Поліція роздумує над кроками, які прийдеться їй повзяти, щоби не допустити до комуністичної маніфестації в наступний понеділок, коли то збереться конгрес на наради. На випадок, якби комуністи стягнули забагато протестуючих до Вашингтону, покличуть військо.

По всякій правдоподібности поліція не позволить 3,000 учасникам „походу голодуючих" вступити до міста походною масою. Далі буде домагатися від кождого учасника походу засобів на удержання в місті. Позатим поліція не видасть ніякого дозволу на якусь параду перед капітолем.

Надіються теж у місті прибуття більшого числа фармерів, котрі прийдуть з далеких Вестів, щоби домагатися від конгресу пільг для фармерів.

АРІЗОНА ЗНЕСЛА ПРОГИБІЦІЮ.

ФІНІКС (Арізона). — Ґовернор Джордж Ґонт підписав акт, яким знесено прогибіцію в стейті, заведену ще 6 років скорше, ніж ухвалено в конгресі 18 поправку. Ґовернор заявив, що при голосуванню населення стейту заявилося більшістю проти прогибіції й він виконує цю волю народа. Та федеральний закон про прогибіцію обовязує стейт ще далі.

ҐАРНЕР ВИГОТОВИВ РЕЗОЛЮЦІЮ НА ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Президент палати послів Ґарнер виготовив резолюцію, якою домагається від конгресу негайного знесення 18 поправки. Резолюцію відіслано до судейського комітету. Вона готова перейти в палаті послів, але застрягти в сенаті.

ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВУ СЕСІЮ КОНГРЕСУ.

ВАШИНГТОН. — Демократичні провідники числяться з тим, що не будуть могли перевести своєї програми підчас короткої сесії „кривої качки", бо президент Гувер заветує їх проєкт допомоги фармерам та заявиться проти знесення прогибіції й наділення Филипин незалежністю. Всі ті справи буде можна полагодити успішно тоді, як Рузвелт прийде до влади. І тому треба буде скликати надзвичайну сесію конгресу, щоби можна було все те вирішити, як тільки Рузвелт обійме урядування.

ПІДУТЬ АНГЛІЇ НА РУКУ.

ВАШИНГТОН. — Конгрес, як тільки дістане від британського уряду факти щодо невідрадного фінансового положення, готов зробити виїмок і заявитися за відложення сплати довжної рати з боку Великої Британії. Загальний сентимент між послами є за таке відложення.

ФРАНЦІЯ ТАКИ НЕ ЗАПЛАТИТЬ.

НЮ ЙОРК. — Анде Філїп, професор економії в университеті в Ліон, каже, що коли Америка буде настоювати на сплату воєнних довгів, то правильніст в Франції міністерство Еріота, а держава всетаки не буде платити, бо парлямент не ухвалить фондів на сплату воєнних довгів.

ПЕРШИЙ РОБОЧИЙ БАТАЛІОН.

У Британській Колюмбії заведено перший робочий баталіон. Влада розпорядила відділит з таборів безробітних молодих людей, котрі є членами активної міліції, й примістити їх в однім таборі на университетській землі в Пойнт Ґрей, Ванкувер. Вони будуть під військовою дисципліною й будуть працювати зимою на дорозі в тій околиці. $20,000 з университетських земельних фондів призначено на початкові видатки. До триста молодих мущин примістять у шатрах під добровільною командою офіцирів побережного ґарнізону. Домінія згодилася на цей плян і дасть свою частину кошту, а крім того доставить шатра й робітничі уніформи з військових складів.

НАҐАЇ ДЛЯ ГРАБІЖНИКІВ.

Чотири грабіжники, котрі напали на пенсіонованих старців у Фом Лейк, Саск., і забрали від них гроші, дістали довгу вязничу кару, а до того ще й наґаї. Ґ. Бабюк засуджений на 12 літ і 15 наґаїв, М. Пілюк на таку саму кару й вісім літ за іншу ще провину, котру буде разом відсиджувати. Н. Воронюк засуджений на 10 літ і 15 наґаїв, а І. Пілюк на 4 роки й 9 наґаїв.

ВТОНУЛА В РІЦІ.

Іванна Баєвич із Підкаміня верталася сумерком від свого сина з Суховолі. Вона збилася з дороги, впала в ріку й потонула. Тіло виловили три дні пізніше біля млина на шлюзі в Підкамені.

„РАСПУТІН АРКТИКУ".

Далеко на півночі Канади, в арктичній країні, знаходиться Коронейшен Ґолф, заселений Ескімосами. Ця ескімоська околиця належить до Канади, британський стяг повіває над одною із „тисячних ескімоських хат, „іґлу", однак власть Канади над тією місцевістю є лише теоретична. Дійсним володарем, паном над тамошним населенням, є Кумаяк, званий „шаленим монахом" Півночі. Він є шаманом (чародієм монахом), ворожбитом, маґіком. Пересічна людина не може знести погляду його проникливих маленьких очей, які сурово глядять зпід густих брів. Ніхто не знає його расового походження. Дехто каже, що він є монґольської раси. Крім проникливих очей та маленьких вусиків його постава не представляє собою нічого надзвичайного. Він низького росту. І Ескімоси й білі люди бояться його, бо він уходить за великого шарлатана й убивника. Навіть канадійська „мавнтед поліс" не має нагоди приладити його на якому злочині, бо тамошні мешканці бояться зізнавати против нього. Вони вірять, що він по смерти гірше мстивсь би на них, ніж теперіше їх тепер.

При помочі ріжних маґічних штук і шарлатанства Кумаяк здобув собі божественський авторитет між Ескімосами. Він трох мужів забрав Кумаяк їхні жінки; одного мужа вбив, щоби дістати його жінку. Всі три його жінки вже не жиють; вони зникли в невідомий спосіб і тепер Кумаяк шукає іншої жінки. Він має одного сина, який такий же мовчаливий і суворий, як його батько.

В СУСІДІВ І В НАС...

У львівськім „Новім Часі" читаємо: В одному містечку в тернопільському повіті начальник почти, Поляк, купував всі товари в українській кооперативі, не зважаючи на те, що тут було „Кулко" — а це з огляду на те, що в кооперативі і товар ліпший і дешевший і з огляду на взірцевий та гігієнічний лад у кооперативі. Але це не подобалося одному „патріотови" Полякови і він донис до „вищої влади", що згаданий начальник купує в кооперативі й цим підпирає Українців. Як довідуємося, проти цього начальника ведеться тепер слідство в дорозі дисциплінарній. Це в сусідів... А в нас? Скількиж то людей минають свої склепи і йдуть до чужих, лишаючи там тяжко запрацьований гріш, — в часі коли наші сусіди вважають це малощо не злочином „головної зради". Коли то в нас прийде ця хвиля, що пальцями показуватимуть на того, хто купуватиме в чужих склепах?

СЕРЕД МІСТА ЗАСТРІЛИЛИ ВЕДМЕДЯ.

Місто Порт Артур, Онт., мало недавно свою сензацію. Мешканці міста донесли поліції, що по місті крутиться чорний ведмідь. Поліція вислала людей з крісами, однак в межичасі ведмідь десь добре заховався. На другий день в ночі знов затревожили поліцію, що великий ведмідь проходжується майже в самім середмістю. Вислана поліція справді завважила ведмедя, який тимчасом розмістився високо на дереві. Ведмедя вбили. Він важив около 400 фунтів.

СКІЛЬКИ Є ШКІЛ У ПОЛЬЩІ.

По найновішим статистичним даним було в Польщі в 1931—32 шкільнім році 25,446 народних шкіл, в яких діставали науку 4,113,341 дітей. Із того загального числа в містах було 2,100 народних шкіл і до них ходили 1,022,198 дітей, а по селах 23,436 народних шкіл з 3,091,198 дітьми. — Поділу тих шкіл по викладовій мові та шкільних дітей по національности й віроісповіданні в офіціяльній статистиці не знаходимо.

ЛІКВІДАЦІЯ КУЛКА РОЛЬНІЧОГО.

На зборах членів складниці Кулок Рольнічих у Бережанах ухвалили зліквідувати цю установу, бо її недобори в цьому році винесли 25,000 зол.

ЧИ НА МІСЯЦІ Є КОМАРІ?

Дотепер усі вчені переконували, що місяць є вигаслою, мертвою кулею, яка не має ніяких умов на те, щоб там розвивалося якенебудь життя. Недавно американський астроном Пекерінґ запримітив, що біля великих кратерів на місяці кружляють якісь рухливі плями, темні хмарки, і то періодично в ту пору, яку ми звемо „сходом місяця". Астроном Пекерінґ доказує, що ці плями і хмарки, це величезні рої комарів, які жиють біля вигаслих вулканів, де ще збереглись останки атмосфери й останки органічного життя, яке колись цвило на місяці. Таксамо французький астроном Моро доказує, що ці плями це мілїарди комарів, які ночи над місячними кратерами, це хмари комарів.

ШІСТЬ МІСЯЦІВ ТЮРМИ ЗА КРАДІЖ ЗБІЖА.

Судя Тейлор у Менвіл, Саск., засудив недавно С. Ковальського, літ 21, з Висгарт, на шість місяців тюрми з тяжкою працею за крадіж пшениці від свого кревного. Судя заявив притім, що крадіж збіжа стає занадто звичайною річю й він не може цього легко пустити.

ВТОПИЛОСЯ ПЯТЕРО ДІТЕЙ.

Недалеко міста Ґлен Міллер, Онт., автомобіль Джорджа Конкврайта серед скорої їзди влетів до ріки Трент. Притім втопилося пятеро дітей Конкврайта. Самий Конкврайт з жінкою вспіли вратуватися.

Нещастя сталося з тої причини, що Конкврайт втратив контролю над машиною. Поліція витягнула з ріки трупи дітей.

ФАБРИКА 10-ЗОЛОТІВОК.

Поліція приморського польського повіту викрила в околиці Вейгерова знаменито зорґанізовану фабричку срібних 10-золотівок. Вона була уладжена в помешканні якогось Піонкого, котрого недавно випустили з вязниці. Сконфісковано прилади, металі й готові фальсифікати. Арештовано теж декого, що пускав гроші в обіг.

СВІДОЦТВА ЛЬОЯЛЬНОСТИ ВЧИТЕЛІВ.

Віднова концесії на приватні школи стала рівнозначною з перевіркою дозволу навчання для всіх учителів „Рідної Школи". Шкільна влада вимагає від них т. зв. свідоцтва льояльности, і то для всіх учителів і управителів, ще перед відновою концесії, а для управителів ще раз підчас віднови концесії. Маємо покищо неточні відомости з чотирох шкіл „Р. Ш." А саме, досі повітові староства відмовили свідоцтва льояльности 1) у Бережанах: управителеви школи П. Будзові й учителеви П. Гошовському; 2) в Коломиї: учителеви М. Ґромякові; 3) в Печеніжині: управителеви школи Новакови та учителькам А. Пнівчуківні і М. Бровчуківні; 4) в Пядиках: учительці П. Смеречинській. Разом у чотирох школах на 15 учителів відмовлено 7-ом свідоцтва льояльности!!! і цим позбавлено їх праці.

ДЕШЕВА, АЛЕ ВАЖКА ПОДОРОЖ.

Громадянин Будапешту, Стефан Такач, вліз під ваґон поспішного поїзду, що їхав до Парижа, і щойно на париськім двірці виліз зі свого сховища. Паперів не мав ніяких. Каже, що портфель вилетів йому з кишені в дорозі. Перетомлений голодом і холодом, попав просто в руки поліції, яка рішила відіслати його назад уже вигідніше, ніж він приїхав.

УБИВ РОБІТНИКА.

Власник Геленкова (пов. Бережани), Йосиф Вілінський, докоряв наглядачеви над форналами, Поповичеви, що робітники зле орють. Після того, як Вілінський відїхав, Попович вдарив товстелезною палицею по голові Ст. Лупиноса так сильно, що він до кількох годин помер. Поповича арештували й передали городському судови в Козові.

КРІВАВИЙ ЖИДІВСЬКИЙ ПОГРОМ У ЛЬВОВІ

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Дня 27 листопада вбито ножем Поляка, студента Ґротковського. Вбили його підчас студентської пиятики та бійки. Польські студенти вину за вбивство їх товариша приписали Жидам. Вони зпочатку напали на Жидів, своїх товаришів в университеті, а пізніше почали нападати й на Жидів узагалі, яких стрічали на вулицях міста.

На другий день на вулицях Львова появилися великі ватаги польських студентів, узброєнних в грубі киї та в кавалки рур. Вони почали нападати на всіх Жидів без розбору, яких лише стрічали на вулицях, і декого з них тяжко покалічили. Потім ватаги громил вривалися в жидівські склепи і в приватні помешкання та громили їх. Покищо зареєстровано 30 тяжко покалічених Жидів мужчин та жінок. Львівська поліція не могла вгамувати громил, а тому далі їй допомогу з найближчих міст.

Ватаги погромників далі нишпорять по вулицях міста, вишукуючи жидівські склепи, доми та інституції, на які нападають. Жидівське населення переживає такі часи, як переживали Жиди в Росії в часі страшних царських погромів. Жиди зорґанізували комітет самооборони, який працює в контакті з владою, але покищо з того комітету користи мало. Поліція арештувала чотирох Жидів, обвинувачуючи їх в убивстві Ґротковського. Один з арештованих знаходиться при смерти від тяжкого побиття польськими націоналістами-студентами.

РАТИФІКОВАНО ДОГОВІР ПОЛЬСЬКО-МОСКОВСЬКОЇ ПРИЯЗНІ.

ВАРШАВА (Польща). — Президен Мосціцький підписав ратифікацію договору Польщі з Росією, яким ґарантується недоторкальність теперішних границь обох держав та прирікається обома сторонами не воювати проти себе. Разом з тим польський уряд доручив свому послови в Москві, Патекови, негайно почати переговори з радянським урядом про складення нового торговельного договору.

Польські політики дуже задоволені з того, що цей договір також ратифікував і Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет. Тепер польському урядови розвязані руки для „впровадження внутрішнього ладу й спокою", себто, Польща тепер матиме більше сили й можливости переводити свою політику переслідування непольських народностей та полонізацію „кресів".

МОСКВА ТАКОЖ РАДІЄ.

МОСКВА (СССР). — Уся московська комуністична преса пише з великим задоволенням і радістю, що нарешті ратифіковано російсько-польський ґарантійний договір. Большевики вважають це великою перемогою своєї дипломатії. Затвердження договору, який забезпечує Росію від нападу Польщі на її кордони, дає разом для большевиків більше певности в провадженню внутрішньої політики, яку вони ведуть супроти свого населення, примусово накидаючи йому ріжні „соціялістичні" експерименти.

Разом з тим газети нападають на Румунію, яка ще не уклала подібного договору з большевиками. Всі інші сусіди большевиків в Европі такі договори вже підписали з Москвою.

НІМЕЧЧИНА БЕЗ УРЯДУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Президент Ґінденбурґ не може знайти людини, яка моглаб сформувати такий уряд, що примирив би з собою головніші партії й добився хоч тимчасової підтримки від парляменту. Фон Папен катеґорично відмовився робити наново спроби утворити такий уряд, бо проти нього особисто дуже ворожо настроєні майже всі партії.

Ґінденбурґ хотів би призначити канцлером ґенерала фон Шляйхера, але фон Шляйхер вважає для себе ліпшим триматися на становищу міністра оборони й не висуватися на перше місце. Фон Шляйхер тепер веде жваві переговори з лідерами опозиції до уряду фон Папена, щоб за спільним порозумінням можна було порадити президентови Ґінденбурґови, кого вибрати канцлером.

ПОЛЬЩА ПРОСИТЬ ВІДРОЧЕННЯ СПЛАТ ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський уряд знову звернувся до уряду Злучених Держав з проханням відрочити на пізніше сплату чергової рати по міжнародним воєнним боргам. Зпочатку казали, що Польща знайде гроші на сплату, але тепер очевидне й Польща не має чим платити.

ЯПОНЦІ РОЗПОЧИНАЮТЬ НОВУ АКЦІЮ В МАНДЖУРІЇ.

ПЕПІНҐ (Китай). —Чужинецькі амбасадори повідомили горожан своїх держав, які жиють у Манджурії, що японська армія готується до нової ширшої акції в Манджурії. Сподіваються, що головний напрям нових японських воєнних операцій буде провадитися на Джеголь, який знаходиться на території внутрішньої Монґолії,

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВСІ ДО РІШЕННЯ

Один з наших членів піддає в письмі до Головної Канцелярії У. Н. Союза таке:

„Справа реформи У. Н. Союза є така важна, що треба, щоби нею обовязково зацікавився кождий член нашої організації. Для переведення цеї реформи треба більшости голосів. І треба, щоби доконче кождий член добре розумів, над чим голосує. Тому я думаю, що було би добре, щоби редакція „Свободи" ще раз звернула нашим членам увагу в редакційній статті, щоби не легковажили собі мітінгів, на яких будуть голосувати в справі реформи. Я знаю сам багато таких, що завжди звикли в таких випадках відповідати, що „без мене одного обійдеться". Є й такі, котрі кажуть, що як ухвалять, так і буде. Коли і тепер ті сами люди будуть відноситися ще й до справи реформи в такий самий спосіб, то я боюся за долю цеї реформи, а тимсамим і за дальшу судьбу Союза".

Ота слушна увага члена нашої організації говорить сама за себе.

У. Н. Союз є робітничою установою, бо робітники є в ній подавляючою більшістю. Вони є господарями. Як вони захочуть, так і буде. У своїх постановах вони тільки обмежені державними законами, а Екзекутива У. Н. Союза, ні Головний Уряд, ні редакція „Свободи" не можуть їм як членам У. Н. Союза нічого накинути.

Коли робітники Союзовці хочуть допомогти тисячам безробітних Союзовців, то про це, чи таку допомогу можна дати, мають вони тепер вирішити, приймаючи або відкидаючи новий рід обезпечення. Схочуть члени затягнути свої діти до У. Н. Союза й заховати їх для українського імени й українського народу, то мусять згодитися на реформу, щоби перемінити Союз у модерну асекураційну установу. А схочуть, щоби було по старому і щоб У. Н. Союз закінчив своє життя разом зі старою іміграцією, то хай держаться старої системи.

Все те є такі важні аргументи, що вони повинні заставити кождого свідомого Союзовця до того, щоби він висказав свою думку в справі реформи і не легковажив собі справи. Бо це легковаження може навіть відбитися опісля і на його кишені, коли влада готова змусити нас заводити реформу, як до цього змушує інші подібні організації.

Робітничі організації можуть розвиватися, коли робітники про них дбають і ними інтересуються; і коли кождий з них розуміє і бере участь у вирішенню таких справ, як реформа в У. Н. Союзі.

ЧИ ДОМАГАТИСЬ АВТОНОМІЇ Є ГРІХОМ?

(Надіслана стаття).

(1)

Не так то легко вибитися на волю народови, що вже від кількох століть жие в поневоленню, під чужим пануванням.

Добре ще йому, коли його провідна верства, **інтеліґенція** — тримається свого, хоронить і плекає в серці національні ідеали та, хоч і під ярмом, старається удержати в народі історичну традицію та виконувати ті доконечні функції, які потрібні для його дальшого розвою і поступу.

І тому темпо визвольних змагань та їх осяги є залежні від того, чи є багато такої свідомої, повної почуття обовязку інтеліґенції і чи вона справді той національний обовязок виконує.

Нема і не може бути аж такого утиску, щоби вірні сини свого народу не могли в цей чи інший спосіб виконувати того обовязку, не могли нести між народні маси національного освідомлення та їх хоч „підпольно" (тайно) орґанізувати.

Очевидна річ, що під **„інтеліґенцією"** розуміємо не лиш тих, що покінчили університети чи політехніки, але і тих людей, що яко самоуки, власною працею придбали собі стільки знання, що їх можна за інтеліґентних уважати.

Коли порівнати визвольні змагання Італійців, Поляків та Українців — то мусимо признати, що ті перші два народи мали далеко більше даних для здобуття корисних вислідків, ніж Українці.

Італійці мали передовсім численне міщанство ще в середних віках, коли то в Італії був цілий ряд самостійних городських републик. Вони нераз з собою і бої завзяті вели, але вже від початку минулого століття повстає у них чимраз сильніше почуття національної єдности, а затим і бажання визволитися зпід панования чужинців та злучитися в одну державу. Крім міщанства, до котрого і урядництво треба би зачислити — мали Італійці також немало більших і менших дідичів, а діти їх, студіюючи у власних високих школах, достарчували багато елементу, котрий вже за собою порівав і міське робітництво.

Польща підчас останнього розбору в 1795 році справдішнього міщанства (буржуазії) майже не мала — хіба лише дрібних ремісників.

Властиві функції міщанства виконували в старій Польщі **Жиди**, і їм то приписує пророк вшехполяків, Д. Дмовський, головну вину, що Польща не мала властиво третого стану — буржуазії.

Але Польща мала зате численних великих і менших земельних посідачів, шляхтичів, і ті по оконечнім розборі Польщі були навіть під чужим пануванням тою клясою суспільности, що безперервно плекала ідеал державної незалежности і давала матеріяльну підставу для цілої польської культури. Вправді і між Поляками було немало так званих **„запржаньцуф"** (по нашому „хрунів"), але тої більшої і меншої шляхти було так богато, що остаточно могла собі позволити на такий прикрий люксус.

Всеж таки величезна більшість шляхти була патріотично настроєна, а в російській частині Польщі (Конґресівці), ріжниця віри ратувала взагалі Поляків від обмосковлення.

Зате в Галичині зуміла польська шляхта зручно знюхатись (вправді аж по майже сто роках) з аристократичним австрійським урядом, а силою своєї, головно товариської культури, спольонізувала насланих до Галичини урядовців Німців та Чехів, а також і переважну частину Українців, що станули були до державної австрійської служби.

Як для Італійців мале королівство Піємонту та Сардинії стало тим центральним пунктом, кругом котрого кристалізувалася нова, до свободи і злуки прямуюча Італія — так і Галичина стала для Поляків таким Піємонтом.

Вони вже вправді дістали такий кристалізаційний пункт в р. 1807 від Наполеона у виді **„Варшавського Князівства"**, а потім, в р. 1815, від побідників над Наполеоном, у виді **„Королівства Конґресового"**, але втратили його через легкодушне повстання, і доперва 36 літ пізніше, знюхавшися з Габсбурґами, створили собі з Галичини свій новий Піємонт.

Цілком інакшими дорогами пішов розвій політичної думки в Українців. Єдність віри з Москалями, єдність азбуки і правопису, знесення Гетьманщини та зруйнования Січи, накинення Україні урядової назви „Малоросія", „лакомство нещасное" козацької старшини — при рівночаснім закріпощенню простого народу — все те причинилося до майже цілковитого знищення державної української думки на Великій Україні, зложеній і з Лівобережної і з Правобережної — з виїмком Східної Галичини, Буковини та Закарпаття.

Але та думка всеж таки тліла, десь глибоко захована під покришкою „малоросійства", а бачимо це хочби з поїздки графа **Капніста** до пруського короля **1791** року та з написання **„Історії Русов"**, котра стала тим молотом, що викресав з душі „малоросійського" кріпака Шевченка такий могучий вогонь патріотизму, котрий нас і тепер ще огріває і запалює в душах наших жар посвяти для Рідної Неньки.

Та всеж таки — уже з причини корисніших політичних обставин — нашим **українським Піємонтом** стала Галичина, в котрій — на диво — також власне Наддніпрянці: Шевченко і Драгоманів полишили найглибші сліди свого великого духа.

(Далі буде).

ПЕКЛО НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Робітник пише з Радянської України:

„Багато вже минуло від того часу, як я до вас востаннє писав. Причиною було моє тяжке життя. Не міг я знайти слова, щоб описати цю страшну картину. Ввесь цей біль і жаль я затаїв і заховав у своїй душі.

„На Україні тепер не життя, а пекло. Люди до того збідніли, так знесилені голодом, що того, хто має корову, вважають за багача великого. Тепер хто має корову, то всі робітники йому завидують, як якомусь міліонерови. У нас таких покривджених і голодних, як я, десятки міліонів. Тисячу разів я пробував писати, але олівець падає з рук; ніяк не можу зібрати думок. **Одна думка, що вже мабуть ми волі не побачимо, не доживемо до ліпшого життя.** Не маємо допомоги нівідкіль і не може її бути й поратунку не може бути. Може ви читаєте совітські ґазети, то мабуть знаєте, як кричать про „наші досягнення", про „велике будівництво", як Дніпрова стація гидроелектрична, Нова Москва й інші. Але разом з цим вони **скінчили все: вони в могилу загнали всю Україну, вони обідрали поголовно всіх, вони зробили рабство, небувале в історії. В комунах люди роблять за пів фунта хліба на день,** ото вся плата. **А скільки померло з голоду** — й не почислиш, особливо старі та діти, неспосібні до праці. А совітська власть твердо виповняє клич „нашого великого вожда" — Леніна: „хто не робить, той не їсть". Слова його правильні, особливо в колгоспах, де **дітей та старих тільки в кручу кинути, або на мило стопити,** щоб було Сталінови чим умиватися. Через нього ми засуджені на вимирання. **Пятьлітній плян все залазить у глибшу прірву.** Ціни на хліборобські продукти зросли небувало. Про **сало й масло робітник забув, яке воно на смак,** культурні господарства — **комуни та колгоспи** свиней не мають, бо свині зїдають багато хліба. Я працюю на тім самім місці. Через недостачу дерева, машин, рейок тощо **довелося недавно закрити кілька шахт.** Ще дрібниці бракує — грошей: **по три місяці не платять робітникам.** Робітник дістає 1 кільо хліба на день, а мяса призначено 1 кільо на місяць, та й того не бачимо".

Це крик наболілого серця одного з тих українських робітників, що мучаться в московській большевицькій неволі.

Чому протестує робітник проти так званої „диктатури пролетаріяту"? **Протестує, бо не може спокійно дивитися на голод і неволю,** на смерть невинних працюючих людей.

Він знайшов правильні слова, якими назвав большевицький режім: **„вони в могилу загнали всю Україну".**

Наддніпрянська Україна гине голодовою смертю, а в тім часі **в Москві влаштовує комуністична партія пишні святкування з приводу 15-ліття своєї диктатури.** По всіх світових столичних містах комуністичні дипльомати приймають привитання від буржуазних правительств з приводу ювилею большевицької диктатури. І при шампані з ананасами розповідають московські чудотворці, яка щаслива людність Радянського Союза, що вже 15 років раює під освіченим правлінням комуністичної партії... Одночасно з цими раутами й приняттями ось що пишуть з України про життя в колективних господарствах:

„Селяни гинуть від недостачі їжі, від усяких недостач інших і від надмірної праці. Мешканці України завидують тим, що на Білій Русі, бо там пуд муки коштує „тільки" 100—120 рублів, коли на Україні вони мусять платити 160—200 рублів... В українських містах тисячі родин звичайно харчувалися тим хлібом, що їм присилали їхні родичі раз на тиждень почтою з Москви та з Петербурґа. Але тепер уже припинилися й ті пересилки. Положення селян є до краю критичне. **Голод, що панує в багатьох місцевостях України, нагадує страшний рік 1921. Сотки людей лежать з попухлими від голоду членами** тіла. Горе нам, якщо ми не дістанемо допомоги зза кордону і як положення не зміниться.

„Муки від голоду страшні. Життя втратило вартість... В околицях Злотополя (Київщина) **умирають сотки селян від голоду,** і потім у полі їх засипають десятками в спільних могилах. **Життя обернулося в пекло".**

Ці відомости беремо з „Бюлетену ціоністично - соціялістичної партії" ч. 5, 1932 р., що виходить у Палестині.

Одночасно читаємо в большевицьких ґазетах про експорт пшениці з Радянської України за кордон, через Одесу, та про заготівлі бараболі. „Москва сльозам не вірить" — писала Леся Українка в своїй драмі „Бояриня". Московська „Правда" пише 29 жовтня: „Україна повинна скінчити річний плян централізованих заготівель до 15 листопада. Самої бараболі треба заготовити 785 тисяч тон".

З „Правди" довідуємося, що деякі місцеві орґанізації на Україні „замісць того, щоб виконати **централізовані** пляни, поспішили передати половину заготовленої бараболі місцевій кооперації". Отже навіть комуністи на Україні бачать, що треба дещо й на Україні лишити, бо голод лютує. Але Москва свариться і вважає таку поведінку місцевих комуністів на Україні за „захований спротив"! („Правда"). В свойому „захованому спротиві" найдальше пішли херсонські комуністи: вони **заборонили вивозити бараболю з Херсонщини** й залишили її на місцеві потреби. („Правда", 29 жовтня).

Звичайно, цей „бунт на колінах" кінчиться каяттям і „самокритикою". Але, як видно, голод і смерть українського населення навіть між деякими комуністами збудили протест проти нелюдської московської політики.

М. Я.

А. Вирвич.

НА РОГАЧЦІ.

(Оповідання).

(4)

День сходив скоро, бо на дорозі був рух і Кудецький ледви мав час почіхатися. Вдова прийшла з міста і зладила обід, який обоє зїли спільно. В третій годині сказала йому, що мусить іти до міста, та кава для нього на підвечірок вже стоїть готова в кухни в рурі. Отся кава вбила клина в голову Кудецького:

— Що то буде, як вдова вже забереться відси і мене лишить самого? — питав себе в душі. — Хто буде мені варити і поробить в хаті конечні роботи, про котрі я, сидячи при віконци й подумати не годен?

Тепер йому перший раз прийшло на гадку, що деколи годі жити без родини. В місті обслугувала його та господиня, у котрої мешкав. Про що він до сеї пори не думав, себто що потрібна якась господиня в його власній хаті, тепер показалася конечністю.

— Якусь треба буде доконче найняти, — погадав. — Яку? Де таку знайти? Моя робота така, що від хати годі відійти... До сеї пори я бодай в неділю пополудни був цілком вільний. Пропали мої прогульки за місто, в ліси!

— Коли вечером вдова вернулася з міста, навідалася до неї сусідка, жінка гробаря. Вдова знов зварила каву. При каві сиділи всі троє і балакали. Від сеї балачки Кудецькому робилося то зимно, то горячо. Жінка гробаря говорила тільки про похорони, про ріжних небіжчиків, які її муж ховав, і про їх душі. Така розмова тяглася до девятої години. Гробарева пішла до хати, вдова на гору спати.

З міста ще верталися ярмарочні вози. Аж коли вибила одинацята година, на дорозі цілком затихло. Кудецький спустив рампу і ляг спати. Ледви ляг, здрімався, бо попередної ночи не виспався був. Та не довго дрімав. Хтось застукав до вікна; Кудецький висунувся зпід колдри і взяв гроші. Кинув їх до порожної шуфляди, бо се, що призбирав був через цілу днину, вже зрахував, вписав у книгу і зсипав до залізної скриночки. Вибило пів до дванацятої, коли назад всунувся під колдру. Був такий перетрмлений і сплячий, що про небіжчика в сусідній кімнаті майже й не думав.

Він зараз всnув і зараз щось зачало снитися йому. Оон був якийсь баламутний. Вибила дванацята і перед хатою хтось стрілив батогом. Він лежав у першім сні, та чув добре, що хтось кличе його до вікна. Знав, що мусить встати. Та його неначе би спаралїжувало. По хвили виразно вчув, як двері від небіжчика рипнули. Він знов побачив білу фіґуру небіжчика, що, приступивши до вікна, відсунув затулу. Знов почув слова, подібні до вчерашних:

— Нині знов щось довго конопадитеся! Тут маєте за шість коней. Добраніч!

Він почув, як гроші впали в шуфляду. Почув тихий, давлений кашель нещасного, котрий на своїй смертній постели не годен супокійно лежати. Почув, як за небіжчиком рипнули двері. Гадав, що з жаху збожеволіє, бо вже знав, що то не сон. Коли троха очуняв, схопився і вискочив з ліжка, щоби запалити лямпу. При світлі не так лячно було. До решти продрухався, коли пів до другої на дорозі заграла суремка надзвичайної почти.

Він знав, що сим разом небіжчик йому не приснився. Доказ, незбитий доказ лежав при вікні в шуфляді. Там були гроші за шість коней! Йому лячно було дивитися на ті цілком нові, світячі монети. І віз, запряжений шестернею, був, на його думку, якийсь не такий, який повинен би бути. То хіба якаєв спілка з духом небіжчика. Ріжні божевільні думки приходили йому до голови:

— Може небіжчик спроневірив коли гроші за шестикінний запряг і тепер по своїй смерти мусить у годині духів що ночі відправити того візника?

Відітхнув, коли стали йти і їхати живі люди і зачалася його служба. Тепер духи вже не мали приступу до нього.

Прийшов білий день. Він став розважати, чи не сказати би вдові, що то він сеї і попередної ночі бачив, пережив. Та він погадав:

— Я стару вдову зробив би на ціле життя нещасливою, коли би він справді за кару ходив по смерти. Її се дуже боліло би. Ліпше, нехай того не знає.

Також відправа, яку дістав був від лікаря, здержувала його.

— Вперед мушу провідати, чи небіжчики справді годні ходити. Ніхто сего хіба не знає ліпше, як гробар. Він жеж увесь свій вік має діло з трупами і з небіщиками: ще непохованими, похованими і такими, що вже в порох обернулися. Як хто в світі знає, то хіба він.

Вдова дуже хвалила гробаря. Казала, що він дуже побожний, дуже добрий і учинний. Кудецький загадав зайти до нього, познакомитися з ним і побалакати про небіжчиків.

Кудецькому треба було доконче вийти з хати. Не лиш хотів зайти до гробаря. Треба було знайти для себе якусь господиню, бо вдова сказала, що завтра зараз по похороні забере всі свої річи і перенесеться до якогось іншого міста, де є її родина. Він мусів когось мати бодай на те, щоби йому зварити їсти. В місті була якась стара жінка, яку дуже хвалила вдова і гробарева. Кудецький хотів поступити до неї і спитати, чи не пішла би до нього за господиню. Нині він міг би ще відійти, бо при віконци могла би вдова заступити його. Вонаж через стільки років дуже часто заступала свого мужа. Вдова дуже радо згодилася заступити його і він пішов.

До брами цвинтаря було від його хати не більше, як пять мінут ходу. Гробаря цілком не здивувало би, якби Кудецький зайшов до нього, хоч не мав до нього жадної орудки. Навпаки, він дивувався би і обидивсь би, як би новий сусід не прийшов до нього, щоби з ним познакомитися.

Покищо важніша була господиня, тож, вийшовши з хати, Кудецький пішов до міста. Знайшов ту жінку, та зголосився запізно. Вона вже згодилася деінде за господиню. Вертаючись, Кудецький поступив до гробаря, Костя Петрини. Гробар сидів у своїй теплій кімнатці, з короткою люлькою в зубах і дуже приязно привитався з новим сусідом.

— Про вас вже моя жінка розказала мені дещо, бо вчера була у вдови Дирдикової і з вами балакала, — сказав гробар. — Гадаю, що будемо добрими сусідами. І Дирдик був щира душа, хоч троха був бандурою і під пантофлем. Я вже викопав йому ліжко на вічний сон. Завтра ляже там спати. Тепер відпічне по всіх своїх клопотах, і з ліжка вже не будуть його виганяти еквіпажі, запряжені четвернею, а то й шестернею.

Кудецький глянув на нього здивований, майже стрівожений.

— Чи гробар знає що про той шести-кінний запряг? — погадав.

Саме тоді Петрина відвернувся до стола. З шуфляди виймив скриночку з циґарами і кладучи її перед гостем, спитав:

— Курите?

— Ні, дякую, — відповів Кудецький. — Я ніколи не міг рішитися.

Відповідаючи так, він кривив душею. Він любив курити. Як не рішався, то тільки тому, що не позволяли його дотеперішні доходи.

— Тепер мусите навчитися курити! — сказав гробар майже приказуючо. — Сидіти на рогачці і не курити! Чим же ви будете забивати свій час, куняючи при віконци? Як би так на мене, то я без люльки сказивсь би там!

Кудецького самого кортіло закурити. Позираючи на циґара, сказав:

— Спробую, може привикну.

— То спробуйте зараз!

(Дальше буде)

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

В СПРАВІ РЕФОРМИ.

Письмо члена до головної канцелярії.

По отриманню від Вас табельок і „пояснень для членів" між членами заворушилося. Кождий на свій лад толкує.

Я розумію, що визнаватися на таких асекураційних обчисленнях, це сам по собі фах, та що цього не можна навчитись, приглядаючися табелькам або прочитавши Ваші пояснення. Також розумію Ваше трудне завдання, і не тому, щоби Вам додавати труду, або лиш для критики, але тому, що є вірю, що так, як мені, так і многим іншим членам і урядникам потрібно ще більше інформацій, які ви досі вепіли дати, прошу прилюдно мені відповісти на отсі питання:

1) Я належу до У. Н. Союза вже 13 років, на $500, і плачу після віку, який я мав при вступі, то є 41-літній. Отже моя грамота є 13 літ у силі, бо я ніяких змін не робив. Тепер маю 54 роки.

На картці, яку Ви для мене призначили, є також табеля для 54-літнього члена з грамотою на $500 та 13 літ у силі, і я доглянув різницю між тими табельками. Скажіть, прошу, чи, вимінявши стару грамоту на нову, я мусів би дальше платити як 54-літній, чи так як дотепер, то є 41-літній?

2) Чи до виказаних табелями вкладок доraховані вже доплати на фонд конвенційний, запомоговий, народний і за орган „Свободу", чи це треба ще осібно додавати?

3) Чи я після нового пляну був би уповноважнений до кредиту в готівці на суму $51, чи, як припадає по 13 роках, до суми $232?

4) Чому у Ваших „поясненнях" говориться, що означену вартість „у готівці" можна „відобрати або позичити"? На що було би позичати і платити процент, коли можна відібрати і проценту не платити?

Щодо цеї останньої точки, то, на мою думку, в ній лежить ціла халепа. Бо коли старі члени кинуться свої суми відбирати, то може вийти таке, що наразі годі предвидіти. Готов Союз розібрати. Що лишилосяб для тих, котрі затримають старі грамоти?

Бажаю Вам успіху і витревалости в такій тяжкій праці, здоровлю Вас щиро й остаюся з належним поважанням. — Ч. Б. з Асторії, Н. Й.

ВІДПОВІДЬ.

Дорогий Пане Б.

Таких як цей Ваш лист у мене багато і я не годен на всі особно відповісти. Тому, користаючи з Вашого призволення, та бажаючи, наскільки це можливо, особисте листування обминути, а рівночасно якнайбільше інформацій передати, дякую Вам за Ваш труд і бажання добрій справі прислужитись. Відповідаю ось-так:

1). Тому, що ви є членом 13 літ і в тім часі грамоти не зміняли, то Ваша грамота є цілий той час, себто 13 літ, у силі на $500. Ви досі платили після віку вступу, то є як 41-літній і після того самого віку, то є як 41-літній, могли би перейти до нового роду обезпечення і платити дальше таку вкладку, яка припадає в тім новім роді на 41-літнього. Табелька, яку Ви доглянули, а яка відноситься до 54-літнього члена, до Вас не відноситься. Це є табелька для такого члена, котрий, таксамо як Ви, є вже 13 літ членом, але при вступі мав 54 роки, а тепер має 67 років. Такий член дотепер платив більшу вкладку і тому зложив більшу резерву. До Вас відноситься табеля 41-літнього — та, що для вас була зазначена червоним оливцем. Тому саме, що Ви маєте тепер 54 роки і на тійсамій стороні табельок знаходиться табелька для 54-літнього, тому власне Вашу табельку як для 41-літнього червоним оливцем відзначено, так, як це зроблено для всіх 17,000 членів. Кождий має свою табельку виразно зазначену й інші табельки не повинні нікого баламутити.

Відповідаючи прямо на Ваше питання, стверджую, що Ви по вимінї старої грамоти на нову будете дальше вважатися 41-літнім, а не 54-літнім, і будете дальше платити вкладку як 41-літній, а не як 54-літній.

2). Висота вкладок, поданих табельками, є лише така, яку приписує Американська Досвідна Табеля Смертности і включає оплату лише до фонду посмертного, резервового й адміністраційного. Наш власний додаток, а саме до фондів: конвенційного 5 цнт., запомогового 8 цнт., народного 2 цнт., і за орган „Свободу" 30 цнт. (разом 45 центів місячно) треба окремо додавати. Жінки і хлопці до кінця 24 року життя від оплати за орган звільняються і тому їх вкладки можуть бути лише 15 цнт. місячно більші, ніж табельки виказують.

Про це вже нераз писалось і пояснялося. Тому є пожаданим, щоби всі члени звернули на це увагу. Наші власні додатки встановляються нашими конвенціями, які відбуваються що 4 роки, і тому їх не можна друкувати в табельках, призначених до вжитку на протязі повних 20 років. В табельках є тільки та часть вкладки, яка є для всіх асекураційних підприємств однакова в тім роді обезпечення, а якої вимагає Американська Досвідна Табеля Смертности і якої конвенціями не можна змінити.

3). Вашою резервою в готівці тепер (себто по дотеперішних 13 роках у старім роді) є сума $51. Сума $232 буде Вашою резервою в готівці після дальших (других) 13 років плачення вкладок, якщо Ви тепер стару грамоту на нову виміняєте і дальше відповідні вкладки в новім роді будете платити.

Члени, які бажають пізнати користи з реформи через порівнування своїх табельок з іншими табельками, мусять звернути свою увагу на те, що аби пізнати значіння реформи і користи для старих членів, не можна своїх табельок порівнювати з „першими-ліпшими" табельками, які попадуться під очи. Але треба, щоби кождий член порівнав вкладки, які він мусів би платити в такім роді обезпечення після теперішнього віку в якімнебудь іншім асекураційнім підприємстві, з тими вкладками, яких від нього вимагається після реформи в У. Н. Союзі. Бо тільки таким чином кождий зможе точно пізнати, який він має кредит за своє дотеперішне плачення вкладок у старім роді, і чи для нього буде корисно переходити до нового роду обезпечення.

Хай приклад з Вас послужить прикладом для інших.

Вступаючи до Союза, Ви мали 41 літ віку. Були 13 літ членом. Тепер маєте 54 роки. Досі Ви не платили на ніякі вимінні вартости і маєте грамоту, яка має вартість „посмертну".

Якби ми не робили реформи, а Ви хотіли би бути обезпечені після нового пляну, то були би приняті тепер як 54-літній член. Вкладки і вартісні звороти показує табеля, яка знаходиться на стороні 66-тій книжки вкладок і табель для нових членів. Така книжка є в кождім відділі в руках відділового секретаря. Дотична табеля виглядає так:

Табеля вкладок і вартісних зворотів для нового члена у віці 54 років, на суму $500.

Age 54 — ANN. $26.55; SEMI. 13.81; QUAR. 7.04; MONTH. 2.35

End of Year	Cash Value	Paid Up	Extended Insurance Yr.	Extended Insurance Dy.
3	$20.24	$35	1	346
4	34.27	57	3	14
5	48.38	79	3	346
6	62.54	100	4	256
7	76.73	120	5	117
8	90.92	140	5	301
9	105.08	159	6	82
10	119.18	177	6	197
11	133.21	194	6	284
12	147.11	210	6	349
13	160.86	226	7	31
14	174.43	241	7	63
15	187.79	256	7	83
16	200.91	269	7	90
17	213.76	282	7	87
18	226.33	295	7	74
19	238.63	306	7	51
20	250.70	318	7	16

Повища табеля представляє рід обезпечення, в якім по трох роках плачення вкладок не можна від разу втратити всіх прав, перестаючи вкладки платити, бо чим хто довше платить, тим більшу зложить для себе резерву, з якої може користати, перестаючи дальше вкладки платити. Ця табеля відносиласяб до Вас, якби реформи не було, а Ви схотілиб на такий рід обезпечення **приступити.**

Якби реформа зістала ухвалена, а Ви схотіли би стару грамоту виміняти на нову, то в новій грамоті **реформа** признає Вам нижче подану табелю, яка вказує висоту вкладки в новім роді і вартісні звороти як для 41-літнього члена, котрий перейшов зі старого роду обезпечення.

Табеля вкладок і вартісних зворотів для старого члена (13 років в орґанізації) тепер 54-літнього, але при вступі лише 41-літнього:

Age 41 — ANN. $17.69; SEMI. 9.20; QUAR. 4.69; MONTH. 1.56

End of Year	Cash Value	Paid Up	Extended Insurance Yr.	Extended Insurance Dy.
0	$51	$92	5	310
1	103	183	10	238
2	110	190	10	211
3	121	205	10	307
4	131	218	10	359
5	145	232	11	50
6	154	245	11	71
7	165	259	11	87
8	176	271	11	75
9	188	285	11	64
10	199	294	11	31
11	210	306	11	2
12	221	316	10	322
13	232	326	10	273
14	245	335	10	209
15	253	344	10	141
16	264	353	10	70
17	274	361	9	351
18	284	369	9	269
19	294	377	9	184
20	303	384	9	86

ПОРІВНАННЯ.

Порівнуючи місячну вкладку в обох табельках, бачимо, що для нового члена вкладка є вища 79 центів. Значиться, що хоч переходячий зі старого до нового роду обезпечення член платив до цього часу лише на так зване „посмертне", він дістає з реформи кредит на зменшення вкладки о 79 цнт. місячно в тім однім випадку. І це є одна з користей з реформи старим членам.

Порівнуючи обі повищі табельки дальше, бачимо, що новий член при вступі не має ніяких вартісних зворотів, а це тому, що він щойно зачинає вкладками потрібну на це резерву собі будувати. Для нового члена право до вартісних зворотів зачинається аж по трох роках плачення вкладок.

Членови, який переходить зі старого роду обезпечення до нового, плян реформи признечує право до вартісних зворотів **зараз** по виміні старої грамоти на нову, а то на підставі тої резерви, яку вдалося зложити з його дотеперішних вкладок.

Приглядаючися повищим табелькам, які відносяться до двох членів у віці 54 літ, з котрих перша відноситься до нового, а друга до старого (13-літнього) члена, бачимо, що:

0). Старий член, коли би перестав вкладки платити зараз по виміні, може дістати зворот у готівці в сумі $51; або виплачену грамоту на суму $92; або продовження обезпечення на повну суму $500 на протяг дальших 5 років і 310 днів.

Новий член ніякої резерви не має, бо щойно зачинає вкладки платити.

1). Старий член, коли би перестав вкладки платити аж по році членства в новім роді, буде міг дістати зворот у готівці $103; або виплачену грамоту на $183; або безплатне продовження обезпечення на повну суму $500 на протяг дальших 10 років і 238 днів — тоді, коли новий член ще не має зложеної ніякої резерви для зворотy.

2). Старий член по двох роках плачення вкладок у новім роді має право до отсих вартісних зворотів: у готівці $110; або виплачену грамоту на суму $190 (яка то сума була би виплачена вразі смерти колинебудь пізніше, хоч би й за 100 років); або безплатне продовження обезпечення на повну суму $500 на протяг дальших 10 років і 211 днів.

Новий член по двох роках плачення вкладок ще не має прав до вартісних зворотів.

І це є друга користь з реформи для старих членів, яка в теперішній кризі становить негайну поміч, бо загроженим уможливлює вдержатися в обезпеченню, хоч безробіття треває далі, та неможливости плачення вкладок.

Та користь з реформи для старих членів збільшається далі. По трох роках плачення вже і нові члени набувають права до вартісних зворотів, якими в потребі можуть заратуватися чи то як готівкою, чи продовженням обезпечення на цілу решту життя на таку суму, яку до того часу виплатили, або на повну суму $500, але лише на такий час, який лишена резерва зможе оплатити.

3). По трох роках плачення вкладок у новім роді обезпечення, коли член перестає дальше вкладки платити, він має право до отсих зворотів:

Старий член: $124 у готівці; або $205 виплаченого обезпечення; або продовження обезпечення (на $500) на 10 років і 307 днів.

Новий член: $20.24 готівкою; або $35 виплаченого обезпечення; або продовження на 1 рік і 346 днів.

4). Старий член, перейшовши до нового роду обезпечення і платячи вкладки в новім роді повних чотири роки, коли по чотирох роках плачення вкладок не годен дальше вкладки платити, то має право до звороту або до позички готівкою в сумі $131; коли ту готівку лишить у головній касі У. Н. Союза, то за неї може дістати грамоту на заплачене обезпечення аж до смерти на суму $218; а коли лишить готівку і схоче бути дальше обезпеченим на повну суму $500, то цеї лишеної готівки вистарчить на оплачення повної суми ($500) обезпечення на протяг дальших 10 років і 359 днів.

Новий член по чотирох роках плачення вищої вкладки, перевставши вкладки платити, має право до звороту в готівці $34.27; або виплачену грамоту на ціле життя на суму $57; або безплатне продовження на повну суму $500 на протяг дальших 3 років і 14 днів.

5). Старий член, перестаючи платити вкладки по пятяох роках плачення на новий рід, має право до зворотів: готівкою $143; або виплачену грамоту на ціле життя на суму $232; або продовження обезпечення на повну суму на дальших 11 років і 50 днів.

Новий член, перестаючи платити вкладки по пятьох роках, має право до звороту: готівкою $48.38, або виплачену грамоту на цілу решту життя на суму $79; або продовження повного обезпечення ($500) на протяг дальших 3 років і 346 днів.

6). Перестаючи платити вкладки в новім роді по шістьох роках, мається право до звороту в формі готівки (Cash Value), або грамоту на заплачення обезпечення аж до смерти (Paid Up Certificate — Pd. Up); або продовження на повну суму на протяг дальших виразно зазначених років і днів (Extended Insurance):

Старий член:
Cash Value $154.00 Pd. Up $245.00 Ext. Ins. 11 р. 71 дн.

Новий член:
Cash Value 62.54 „ 100.00 „ 4 р. 256 дн.

7). Переставши платити вкладки по 7-мох роках:

Старий член:
Cash Value $165.00 Pd. Up $259.00 Ext. Ins. 11 р. 87 дн.

Новий член:
Cash Value 76.73 „ 120.00 „ 5 р. 117 дн.

8). По 8-мох роках:

Старий член:
Cash Value $176.00 Pd. Up $271.00 Ext. Ins. 11 р. 75 дн.

Новий член:
Cash Value 90.92 „ 140.00 „ 5 р. 301 дн.

Порівнуючи так дальше обі вище подані табелі аж до низу, доходимо до цього, як представляється вимінна вартість грамоти, коли члени перестають платити вкладки по 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 і 20 роках.

Найнижча позиція в обох вище наведених табельках показує, які права мають у тім роді члени, коли перестануть вкладки платити по 20 роках.

Старий член може тоді вибрати готівкою $303; або отримати виплачену грамоту, яка буде гарантувати посмертну виплату вразі смерти колинебудь пізніше в сумі $384, без дальшого плачення вкладок; або головна канцелярія ствердить на його грамоті повну суму обезпечення, що те обезпечення продовжується без дальшого плачення вкладок на час дальших 9 років і 89 днів.

Новий член по 20 роках має право до $260.70 в готівці; або виплачену грамоту на $318; або продовження обезпечення на $500, на дальших 7 років і 16 днів.

Ті табельки продовжаються дальше, аж поки член, платячи дальше вкладки, виплатить обезпечення на повну суму і дальше вкладок платити не потребує, що в кождого члена мусить прийти десь около 80 року його життя; або можна ті табельки продовжувати ще дальше, коли член схотів би ще дальше платити, щоби повну суму дістати до рук як „ендавмент", що є обчислене так, що кождому вийде десь около 85 року його життя. З того бачимо, що хоч той рід зветься обезпеченням на ціле життя (Whole Life Insurance), однак він рівняється щодо обезпечення тому, що зветься "Paid Up at Age 80," або тому, що зветься "Endowment at Age 85" і є найтаньшим із усіх родів обезпечення.

Повищі порівнання табельок старого і нового члена мають на цілі показати, що так як вимінні вартости грамоти нового члена, коли по означенім часі перестає вкладки платити, є ті самі, що приписує Американська Досвідна Табеля Смертности і ті самі, що практикуються всіми американськими асекураційними підприємствами, так з другої сторони тай сам рід обезпечення признає нашим старим членам значно вищі користи, тому, що дає кредит за це, що з їх дотеперішних вкладок зложено і як їх власну резерву зачислено.

Значиться, що реформа дає старим членам такий кредит, який вистарчає не лише на обниження їх вкладки після того віку, який мали при вступі, але дозволяє користати з того кредиту пропорціонально на протязі їх дальшого членства в У. Н. Союзі.

Четверте питання вимагає окремої і довшої відповіди, яку я постараюся дати в найближчім числі „Свободи". Однак на кінцеву замітку поданого на вступі листа, а саме щобо того, що „члени готові кинутись і свої суми вибрати, з чого могло би вийти щось такого страшного, чого покищо не можна предвидіти", треба сказати, що, збираючися до плянування цеї реформи, ми мусіли не лише предвиджувати, але **точно все обчислити,** так, що в тій реформі **нема нічого такого, що моглоб статись, а що наразі годі предвидіти.**

Відкладаючи закінчення цеї переписки до слідуючого числа, в надії, що вона послужить ліпшому поясненню справи реформи і Вас у повні вдоволить,

Здоровлю і остаюся з поважанням,

Іван Каштанюк, гол. рек. секретар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАВВАГИ ЗПРИВОДУ НАРОДНІХ СВЯТ.

Думаю, що кождий з нас, хто дорожить нашими народніми святами, дасть признання проф. А. Микитякови за його завваги зприводу Листопадових Свят. Це найвища пора, щоби ми зачали глядіти на всі прояви нашого життя отвертими очима й не закривали своїх недостач.

Отсе заставляє і мене сказати кілька слів про наші національні свята. У першу чергу треба піднести, що назагал вступи на ті свята зависокі, коли зважиться, що тепер безробіття, а наші люди нематні. Тепер такі часи, що є багато свідомих і патріотичних українських безробітних робітників, котрим не можливо заплатити вступ на наші свята за себе, жінку чи діти. І отсе повинні ми брати під увагу.

Коли листопадові чи які інші національні свята обходиться в українських галях чи Народніх Домах, то звичайно є так, що таки на тій галі, або, частіше буває, під галею, є пул-рум і шинк. І буває дуже часто так, що коли бесідник говорить на галі до стін, чи там до порожніх крісел, то на долині під галею, при барі іде між старшими горяча дискусія при „мягких" напитках, а молоді штуркають у катульки. А чи так повинно бути? Чи шинкар разом з тими всіми „костумерами" не повинен бути на галі, на святі? І чи в тім часі, коли на галі відбувається народнє свято, не повинен бути шинк замкнений?

Можна бизнес робити підчас перерви чи по концерті, але підчас свят не повинно бути шинкування, ні гри в білярд.

Тереба цьому лиху зарадити і знести на час кризи вступи, а вдоволятися добровільними жертвами. Тоді наші галі чи Народні Доми будуть заповнені. І люди будуть вдоволені й повага Народніх Домів зросте.

Далі мушу ще піднести, що я уже чув від багатьох, що панахиди, які правиться за наших героїв, викликують дуже пригноблююче враження. До того правлять їх тоді, коли вже є мало хто в церкві, а молодіжи то вже таки зовсім нема. І тут треба завести якусь реформу, щоби нарід був присутний при таких панахидах, та щоби виходив з них піднесений на дусі.

Чув я далі, що ті порожні домовини, що їх виставляють, не викликують теж доброго враження. І тому думаю, що було би краще виставляти замісць них знимки з дійсних стрілецьких могил у старім краю. Це можуть бути побільшені фотографії, або таки мальовані образи. Отакі образи, гарно викінчені, які вірно віддають рідний край і могили борців, зацікавили би людей далеко більше ніж порожні домовини. З таких образів проговорила би до присутних геройська дійсність. Вони западали би в душі присутних на панахиді.

Петро Рудий.

Гість: Жаль мені, що помер ваш батько. Я знав його ще з молодих літ. А які були його останні слова?

Службовець: Нічого не говорив, прошу пана, бо до останньої хвилини була при ньому мати.

UKRAINE UNDER POLAND.

British Petition for the Autonomy of Galicia.

A petition has been submitted to the League of Nations concerning the Ukrainian Minority in Poland and the question of the establishment of an autonomous regime in the territory known as Eastern Galicia.

The signatories include British Members of Parliament of all parties and other persons who are interested in Minority Rights. Among these are such well-known friends of Ukrainians as Lord Noel-Buxton, Mr. Llewelyn Jones, M.P., Mr. Rhys Davies, M.P., and the Rev. James Barr, all of whom have already voiced their protests on behalf of Ukraine.

This petition is of the highest importance. It raises fundamental issues concerning the Eastern frontiers of Poland. The Petition alleges that the condition laid down by the Conference of Ambassadors of 1923, under which Poland was only allowed to remain in occupation of Eastern Galicia, provided that she gave autonomy to that territory, has not been implemented, for during all these years there has been no attempt to grant Home Rule to the Ukrainians of Western Ukraine. The petitioners therefore state that, the condition of Polish sovereignty over these Ukrainians having been violated, it is questionable whether Poland has not forfeited her right to sovereignty in this area and that this question should be referred to the Court of International Justice at the Hague.

Poles Dissolve Co-operative Societies in Volhynia.

The Ukrainian Co-operative Movement has recently sent a petition to the League of Nations protesting against the treatment of the Ukrainian Co-operatives in Volhynia by the Polish authorities.

The Polish Law of June 7th, 1928, provides for three categories under which associations may be legally set up:

1. "Concessions" which cannot be set up without previous State permission. (Article 8).

2. "Associations without a concession" which, because they use mechanical power or special boilers or, by virtue of their position of peculiar nature, present a danger to public order or the security of human life. These require previous confirmation before being set up. (Article 14).

3. All other enterprises which, in order to obtain legal status, have only to send to the authorities a simple notification of the establishment of their business.

Obviously groceries fall under the third category, but Ukrainian citizens have not the same rights as the Poles and local authorities have received confidential instructions from the Minister of Commerce or the Minister of Interior in which it is stated that groceries and co-operative dairies established by Ukrainian citizens should be considered under Article 14, i. e., the second category mentioned above.

It must be pointed out that application under Article 14 inflicts upon the modest Ukrainian Co-operatives which are for the most part situated in powerty-stricken villages, charges and fees out of all proportion to their meagre finances. The result has been that in the last nine months in the district of Dubno alone (in the voivoidie of Volhynia) thirty-nine Ukrainian groceries and one dairy which have existed for many years have been closed by force, mainly because they have not made application under Article 14.

Space prevents us from detailing the continual attacks made on the Ukrainian Co-operatives, but the following is a typical example:

> The Co-operative "Upertist" at Ujizoi in the district of Dubno, has possessed for several years a dairy and five milk depots. The dairy was registered and the name of the responsible director has been sent to the Administrative authorities in accordance with the laws, but the authorities were determined to close down this Ukrainian Organization.
>
> These five depots supplied their milk to the dairy where the cream was removed and where butter was made and so on, and obviously, the five depots together with the dairy formed a single enterprise.
>
> The authorities made ten charges against the directors, the absence of five notifications and the absence of five singboards. All three members of the directorate were fined, ten fines for each, amounting to 3,300 zlotys each or 9,900 zlotys in all. If they are unable to pay they will have the alternative of 300 days' imprisonment each.

In this way every step is taken to hinder Ukrainians from organizing their co-operatives in Poland.

Poland Flouts the League.

It will be recalled that when a number of petitions concerning the ill-treatment of the Ukrainian Minority by the Polish authorities was considered by the Council of the League fo Nations at its session on January 30th, 1932, the Council unanimously adopted a report in which the Rapporteur stated:

"I cannot but express regret that the Polish Government has not found it possible to grant compensation to the innocent elements of the population who have been victims of abuses."

The British delegate, Viscount Cecil, referring to the same matter said:

"I share very strongly the Rapporteur's expression of regret that the Polish Government has not found it possible to grant compensation to the innocent elements of the population who have been victims of abuses."

M. Zaleski agreed to this report. But so far the Polish authorities have taken no steps to implement it.

БІДНІ ВИ!

Ти, брате, спиш. Тобі справа рідна
Чужа, як джунглі. „Що там Україна"
З губ полетить. Головонько бідна,
Що, за народ! Це голови з сіна.

Куди піду, лиш церковні „файти":
Піп і церква, епископ на умі,
Адвокати, корт, кошти, „олрайти";
Політика звичайно в пулрумі.

А ці діти, не винні, звичайно,
Бачать батьків сварливих, незгідних,
Стають чужі, пропадуть негайно.
Ох, які ми на просвіту бідні!

Дм. Захарчук.

ЧОМУ Я ТУТ УСЕ СУМУЮ.

Чому я тут усе усмую,
У прибранім моїй вітчині,
Все душа моя сумом сповита
І життя нема оттут мені?

Чому я спомин про все, що рідне,
Не втоплю в морю забуття,
Чому не скину туги окови
І не пірну у вир життя?

Чому красою я не захоплюсь,
Що сотворив тут людський ум,
І життя чаром не упиваюсь,
А чоло моє все криє сум?

Таж сонце тут тесаме світить,
Що в ріднім краю, із небес,
Тасама зелень весни і літа,
І кругом повно всяких чудес.

І вітер тут шумить, як рідний,
Шепочуть ріки, журчать потоки,
І гори є тут, що зір сягають,
І поля, степи, лани широкі.

Так щож, що бачу ті хмародери,
Що морем світла манять очи;
Бо нема краси над рідні села
У тихі, ясні місячні ночи.

Так щож, що сонце тесаме світить,
І ліс шумить, як в ріднім краю,
Шепочуть ріки, журчать потоки,
Як я тайн мови тої не знаю?

Здається і зелень тота сама
Там і тут весни і літа.
Лише квітоньки не так тут пахнуть,
Бо земля нашою кровю не злита.

І гори є тут — сині, високі,
Та Бойко й Гуцул в них не буває
І на трембіті, чи на сопілці,
Він „Верховини" не виграває.

Так щож, що поля є тут безмежні
І безкрає море степів,
Коли Стрілецьких могил не видко
І похилих на них хрестів.

Томуж я тутки усе сумую
І туга жре моє життя,
І тому спомин про все, що рідне,
Не втоплю в морю забуття.

Анастасія Рибакова.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

В суботу, дня 19 листопада, відбулося в Нюарку Листопадове Свято заходом злучених українських громад, товариств, братств, сестрицтв і Січи.

Програма свята була дуже багата, бо виступали чотири хори, в такім порядку: Хор православної церкви під батутою о. Л. Кушніра, Січовий хор і орхестра під проводом Романа Кузьми, Хор презвитерської церкви, зі своїм диріґентом Ю. Кириченком і Хор католицької церкви „Боян" під управою професора Т. Каськова. Між виступами хорів панна Анна Задорожна виголисила деклямацію „Стрілецькі Могили", поему Богдана Лепкого. Святочну промову виголосив д-р Л. Цегельський і скрипкове сольо відограв Й. Снігур.

Щодо хорів, то злишним було би хвалити їх виконання. Краса української пісні та музики була вповні віддана, а щодо техніки і вишколення то належиться найвище признання диріґентам, котрі мусіли доложити незвичайної праці, заки довели хори до такої досконалости.

Для молодої деклияматорки годі знайти відповідних слів похвали. Одно можна сказати, що певно не було на салі людини, якій та деклямація не витиснула сліз з очей.

Публика не тільки що числом дописала, але й заховувалася якнайліпше.

І давнішими роками наш загал відбував „народні свята", які були радше збіговисками, де імпортовані бесідники могутніми словами карали ворога, загал опісля виливав свою жовч нераз в формі кулаків, таки на голову власного брата. По таких „святах" лишався лиш несмак, жаль і зневіра.

Останнє свято, коли воно не є лише спорадичним випадком, показало, що наш загал зробив незвичайно великий крок вперед і став нарівні з іншими культурними народами, бо усунув зпоміж себе колоди партійних незгод і ненависти, роздер заслону релігійних пересудів, а Українець пізнав Українця і сповнилися слова нашого Тараса: „Обніміте, брати мої, найменшого брата".

Адвокат В. Кузьма.

ВІДЛЕТ ЖУРАВЛІВ.

Йде осінь розмріяна, чудова,
Чорним поглядом глядить;
Шелестить листя, сумує діброва,
Ліс жовтим золотом горить.

З гір, дебрів вітер повіває,
І чути крики журавлів,
Високо в небі голос грає
Останній літа спів.

Ох, як би в мене були крила,
Летів я-б з вами, журавлі,
Ген там у вирій, де сонце мило
Цілує личенько землі.

Де цвитуть пальми, кипариси,
Троянди, лелії чудні,
Сніжних верхів гір зариси
Неба сягають в далині.

Де Нимери горячого полудня
Казками колишуть до сну,
В тінях оливного велитня,
В осінню пору чарівну.

Дм. Захарчук.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЛЕЙКВУД, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 108, повідомляє, що місячні збори і річний вибір уряду відбудуться в суботу, 3-го грудня, в гали парафіяльній. На цей мітінґ запрошується всіх членів бо буде вибір уряду на 1933 рік і вирішення справ реформи в У. Н. Союзі. Мітінґ відбудеться як звичайно в годині 1-ій пополудни. Не явившийся член підлягає карі 50 ц. — Теодор Грущак, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Товг. ім. Дм. Вітовського, від. 301, повідомляє всіх своїх членів, щоби явились на зборах 4. грудня, в годині 1-ій пополудни, в справі голосовання над реформою із старого на новий рід обезпечення. — П. Підлісний, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 133, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 3. грудня, в годині 7.30 ввечір, в льокали Сітізенського Клюбу, 88 Вест ул. Кождий член обовязково має явитися на ці збори, бо буде справоздання контр. комісії і вибір урядників на 1933 рік. Також буде дальше пояснення виміни старих грамот на нові і багато інших справ до полагодження. Довгуючих членів проситься о вирівнання залеглих вкладок, і котрий член не вирівнає свого довгу буде суспендований. — Кость аГлушка, предс.; Захарій Літовинський, кас.; Алексій Будним, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Тов. Укр. Союз, від. 304 повідомляє, що мітінґ відбудеться в суботу, 3. грудня, в годині 7.30 ввечір, в гали парафіяльній. На цей мітінґ кождий член має явитися, бо є важні справи до полагодження. Не присутний член чи урядник заплатить кару після статута. — А. Грабяк, предс.; Д. Тидзан, кас.; С. Ваврін, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори, замісць в четвер, відбудуться в суботу, 3. грудня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Р. Клюбі, 46 Ст. Маркс Пл. На ті збори мають явитись всі члени, бо є важні справи до полагодження, як переведення голосовання в справі реформи старого роду обезпечення в У. Н. Союзі буде роздача наспівших табельок, календарів, зібрання членських вкладок і інші біжучі справи. Не присутний член на зборах буде потягнений до відвічальности після запавшої на зборах ухвали. — М. Воробець, предс.; М. Близнак, секр.

МЕЙФИЛД, ПА. Бр. св. Василия Вел., від. 185, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 4. грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали парафіяльній. Буде вибір уряду на 1933 рік і інші важні справи. — Іван Пелех, предс.; Олекса аНконечний, секретар.

МАНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 4. грудня, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде вибір уряду на 1933 рік, голосовання над реформою, роздача календарів і інші важні справи. Не прибувший член заплатить кару після статута. — Юрій Ясінчук, предс.; Петро Гричух, кас.; Микола Савка, секр.

ВІЛКС БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 4 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Буде справоздання уряду за минувший рік і вибір уряду на 1933 рік. Повинністю є кождого члена прийти на мітінґ і вирівнати свої вкладки. Не явившийся на цей мітінґ член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Петро Маліборський, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 104, повідомляє всіх членів, що річний мітінґ відбудеться 4-го грудня, точно в годині 3-тій пополудни, в гали де звичайно. Буде вибір уряду і справа нової реформи та справоздання уряду і контр. комісії за цілий рік. — Г. Мисак, предс.; М. Вітів, кас.; М. Зельвак, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє своїх членів, що спеціяльні збори відбудуться в неділю, 4. грудня, в годині 2.30 пополудни, під ч. 618 Вест Лакавана Еве. в Укр. Горож. Клюбі. Проситься членів, щоби всі явились на цих зборах і щоби кождий приніс зі собою свою табличку. Котрому членови не ясна виміна грамот, то урядники йому виясьнять. Буде голосовання в справі цеї реформи. Щоби справи не відволікати, проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, бо від нас всіх, котрі очікуємо на якусь зміну, щоби втриматись при своїй рідній організації, залежить ця справа. — С. Говка, гол.; С. Грещук, фін. писар; С. Петращук, скарб.; Р. Рублевськийш рек. писар.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбувся 20 листопада. На тім мітінґу вибрано уряд на 1933 рік: Іван Лагола, предс.; Тимко Янісевич, заст.; Іван Міляновський, кас.; Вас. аГвришків, заст.; Петро Співак, секр. фін.; Василь Шавала, секр. рек.; Мих. Семчишин, Тимко Янісевич і Лука ілБик, контрольори. — П. Співак, фін. секр.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ. (14)

В той час у другій стороні джунглів відбувалися події, які також нагадували пригоди Тарзана. Там у джунглях пробиралася група з двох білих людей та кількох нігрів. Це багатий молодий Американець Блейк мандрував зі своїми людьми. Він вирядився перший раз у свому життю на полювання в Африці. З ним був його товариш Стимбол, який на біду виявив себе дуже поганим спортсменом і злою людиною, тому не пасував до ідеаліста Блейка.

Блейкови полювання не вдалось і він рішив вертатися додому. Це дуже іритувало Стимбола. Він кипів злістю й не знав, на кому її зігнати. Чорний, що ніс важкий пакунок на плечах, пошпортався, зачіпившись за корч. Він сам полетів на землю, а великий пакунок влучив у спину Стимбола й повалив його. Швиденько ніґер піднісся на ноги й побачив перед собою розгніване обличе Стимбола. Блейк і всі інші ніґри добродушно сміялися з цієї пригоди.

Та не так поставився до цього розлючений Стимбол. Тепер для нього трапилася нагода зігнати свою злість. Ніхто не встиг і опамятатися, як він з усього розмаху вдарив кулаком в лице ніґра. Той покотився на землю, закричавши з болю й несподіванки. Коли ніґер уже лежав на землі, Стимбол підскочив до нього й ударив його ногою зі словами: „Маєш! Отсе тобі на те, щоби був обережніший!" Ще раз замірився вдарити, але не встиг.

Блейк підскочив до нього й також з усього розмаху затопив його в пику. Стимбол полетів на землю, корчучись від болю. Стимбол на землі хотів дістати револьвер, але Блейк попередив його, націлюючись на нього своїм револьвером.

„Встань! — скомандував Блейк. — Не руш револьвера, бо покладу тебе трупом! Геть звідси, щоб я тебе більше не бачив! Але слухай, що я тобі скажу на дорогу!" Блейк з гнівом говорив до свого невдалого товарища.